

CZEŚĆ IV PRAWA I OBOWIĄZKI PACJENTA

DZIAŁ I Postanowienia ogólne

§ 122

1. Przestrzeganie praw pacjenta jest obowiązkiem Spółki i wszystkich osób pracujących w Spółce lub na jej rzecz.
2. Każdy pacjent przed hospitalizacją lub w jej trakcie, a także w czasie udzielania świadczeń zdrowotnych ma prawo zapoznać się z przepisami o prawach pacjenta, a Spółka ma obowiązek mu je udostępnić.
3. W każdej komórce organizacyjnej zakładów leczniczych zamieszcza się na widocznym i dostępnym miejscu wyciąg z przepisów o prawach pacjenta oraz informację, gdzie można zapoznać się z treścią ustawy o prawach pacjenta.
4. Zarząd Spółki może powołać Pełnomocników Zarządu ds. Praw Pacjenta, w celu nadzorowania stanu przestrzegania praw pacjenta w zakładach leczniczych Spółki. Zasady działania tych pełnomocników oraz zakres ich obowiązków i uprawnień określa Zarząd Spółki w drodze uchwały.

DZIAŁ II Prawa Pacjenta

Rozdział I Prawo do świadczeń zdrowotnych

§ 123

1. Zakłady lecznicze Spółki udzielają świadczeń zdrowotnych odpowiadających wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej i z uwzględnieniem możliwości organizacyjnych oraz zasobów osobowych i materialnych Spółki.
2. Pacjent powinien być poinformowany, który z lekarzy jest jego lekarzem prowadzącym.
3. Pacjent ma prawo do żądania aby lekarz prowadzący zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsylium lekarskie albo aby pielęgniarka udzielająca mu świadczeń zdrowotnych zasięgnęła opinii innej pielęgniarki.
4. Lekarz może odmówić zwołania konsylium lekarskiego lub zasięgnięcia opinii innego lekarza, jeżeli uzna, że żądanie jest bezzasadne.
5. Pacjent, jego przedstawiciel ustawowy lub opiekun prawny wyraża na piśmie zgodę na zabieg operacyjny w celach leczniczych lub diagnostycznych, na procedury medyczne o podwyższonym ryzyku, na poddanie się eksperymentalnej metodzie leczenia lub diagnostyki oraz na udział w eksperymencie medycznym do celów naukowych.
6. Pacjent ma prawo do odmowy poddania się demonstracjom medycznym dla celów dydaktycznych.
7. Pacjent ma prawo zastrzec, aby nie pobierać z jego zwłok tkanek, narządów lub komórek.
8. W przypadku możliwości zastosowania alternatywnych sposobów leczenia pacjent ma prawo do współdecydowania o wyborze jednego z nich.

Rozdział II Prawo do informacji

§ 124

1. Pacjent ma prawo do uzyskania od lekarza prowadzącego przystępnej informacji o swoim stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych

- i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu.
2. Pacjent ma prawo zażądać skorygowania, uzupełnienia, usunięcia, wyjaśnienia i/lub uaktualnienia dotyczących go osobistych i medycznych danych, które są niedokładne, niekompletne, dwuznaczne lub nieaktualne albo nieodpowiednie dla potrzeb rozpoznania, leczenia i opieki.
  3. Pacjent ma prawo poznać osoby, które będą odpowiedzialne za opiekę nad nim, uzyskać informację o ich statusie zawodowym, a także zapoznać się z przepisami i zwyczajami, które będą kształtować jego pobyt i leczenie.
  4. Pacjent ma prawo do uzyskania informacji o swoim stanie zdrowia, nawet, jeżeli rokowanie jest niepomyślne.
  5. Informacja powinna być przekazana pacjentowi w sposób odpowiadający jego zdolności rozumienia, przy jak najmniejszym użyciu niezrozumiałej terminologii. Jeżeli pacjent jest cudzoziemcem, należy mu umożliwić tłumaczenie.
  6. Pacjent ma też prawo żądać, aby lekarz nie udzielał informacji, o jego stanie zdrowia.
  7. Pacjent ma prawo do wyrażenia zgody na udzielenie informacji o swoim stanie zdrowia wskazanym przez niego osobom.
  8. Pacjent ma prawo do dostatecznie wczesnej informacji o zamiarze odstąpienia przez lekarza od leczenia i wskazania przez tego lekarza możliwości uzyskania świadczenia zdrowotnego u innego lekarza lub podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych.
  9. Pacjent ma prawo do uzyskania od pielęgniarki informacji o jego pielęgnacji i zabiegach pielęgniarstwach.
  10. Jeżeli pacjent nie postanowi inaczej informacji o stanie zdrowia pacjenta udziela się tylko uprawnionej osobie bliskiej i tylko osobiście. Udzielenie informacji o stanie zdrowia pacjenta przez telefon lub inny środek łączności jest możliwe w szczególnie uzasadnionych przypadkach po upewnieniu się co do wiarygodności i uprawnień osoby dzwoniącej.

Rozdział III Prawo do tajemnicy informacji

§ 125

1. Spółka tworzy warunki do przestrzegania tajemnicy informacji, w szczególności w zakresie dostępu do dokumentacji medycznej.
2. Pacjent ma prawo żądać od lekarzy, pielęgniarek i innych pracowników medycznych zachowania w tajemnicy informacji z nim związanych, w tym samego faktu pobytu w szpitalu. Warunki zwolnienia z tajemnicy regulują stosowne przepisy prawa.
3. Tajemnica informacji polega również na powstrzymaniu się przez personel medyczny od uwag i głośno wyrażanych opinii o stanie zdrowia i przebiegu leczenia wobec innych pacjentów lub osób postronnych.
4. Personel medyczny w żadnym wypadku nie może naruszyć, nawet wskutek lekkomyślności lub niedbalstwa zasad tajemnicy danych osobowych i danych wrażliwych dotyczących pacjenta.
5. Wszystkie informacje dotyczące pacjenta i stwarzające możliwość jego identyfikacji, w tym substancje pochodzące z ciała ludzkiego stwarzające możliwość identyfikacji danych powinny być chronione równie starannie.

Rozdział IV Prawo do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych

§ 126

1. Pacjent ma prawo do wyrażenia zgody na udzielenie określonych świadczeń zdrowotnych lub na przeprowadzenie badania albo do odmowy takiej zgody. Zgoda albo sprzeciw

mogą być wyrażone ustnie albo przez takie zachowanie pacjenta, które w sposób niebudzący wątpliwości wskazuje na wolę poddania się zabiegowi albo brak takiej woli.

2. W przypadku zabiegu operacyjnego albo zastosowania metody leczenia lub diagnostyki stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta, zgodę wyraża się w formie pisemnej.

Rozdział V Prawo do poszanowania intymności i godności

§ 127

1. Pacjent ma prawo do poszanowania intymności i godności, w szczególności w czasie udzielania mu świadczeń zdrowotnych.
2. Personel medyczny jest zobowiązany do postępowania w sposób zapewniający poszanowanie intymności i godności pacjenta. W szczególności sposób badania powinien uwzględniać prawo do intymności (stosowanie parawanów, wypraszenie osób postronnych, wykonywanie zabiegu w osobnym pomieszczeniu lub miejscu osłoniętym).
3. Personel medyczny i pomocniczy, który nie bierze udziału w badaniu lub zabiegu, uczestniczy przy badaniu lub zabiegu tylko wtedy, gdy jest to niezbędne. Obecność innych osób wymaga zgody pacjenta. Taka zgoda powinna zostać udokumentowana.

§ 128

Pacjent ma prawo do umierania w spokoju i godności, w otoczeniu osób bliskich i przy posłudze duszpasterskiej. Spółka zapewnia w miarę możliwości warunki do spełnienia tego prawa przez zapewnienie intymności i obecności rodziny i duchownego.

§ 129

Na życzenie pacjenta przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych może być obecna osoba bliska, chyba, że istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub obecność ta zagraża bezpieczeństwu zdrowotnego pacjenta.

§ 130

Pacjent ma prawo do leczenia bólu. Personel medyczny jest obowiązany podejmować działania polegające na określeniu stopnia natężenia bólu, leczeniu bólu oraz monitorowaniu skuteczności tego leczenia.

Rozdział VI Prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego

§ 131

1. Pacjent ma prawo do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z innymi osobami. Pacjent ma także prawo do odmowy kontaktu.
2. Nie można zabronić pacjentowi posiadania i korzystania z telefonu.
3. Korzystanie z telefonu nie może zakłócić prawa innych pacjentów do spokoju i intymności.

§ 132

1. Korzystanie przez pacjenta oddziału stacjonarnego szpitala z własnego sprzętu audiowizualnego wymaga uprzedniego wyrażenia wiążącej zgody przez pacjentów przebywających w tej samej sali szpitalnej oraz ustalenia z lekarzem prowadzącym, czy używanie tego sprzętu nie wpłynie niekorzystnie na przyjętą terapię wobec niego lub innych pacjentów. Strata lub uszkodzenia sprzętu, bez względu na okoliczności, obciąża pacjenta.

§ 133

1. Pacjent ma prawo do opieki pielęgnacyjnej przez członka rodziny lub przez inną wskazaną przez siebie osobę, chyba że jest to niemożliwe ze względów epidemiologicznych lub ze względu na warunki przebywania innych osób w tym samym pomieszczeniu.
2. Pacjent ma prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej zorganizowanej przez szpital, a nie polegającej na udzielaniu świadczeń zdrowotnych.
3. Zakład leczniczy zapewnia realizację prawa do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej w miarę możliwości organizacyjnych i kadrowych.
4. Jeżeli pacjent lub osoba bliska zgłosi zamiar skorzystania z dodatkowej opieki pielęgnacyjnej ponosi on koszt dodatkowej opieki pielęgnacyjnej w wysokości 100 zł za godzinę opieki sprawowanej przez pielęgniarkę i 75 zł za godzinę opieki sprawowanej przez inną osobę spośród personelu zakładu leczniczego. Opłatę z tego tytułu wnosi się do kasy Spółki.

Rozdział VII Prawo do opieki duszpasterskiej

§ 134

1. Pacjent ma prawo do opieki duszpasterskiej duchownego wyznawanej przez siebie religii i umożliwienia uczestnictwa w obrzędach religijnych organizowanych w szpitalu.
2. Personel medyczny powinien posiadać i udostępniać na życzenie dane kontaktowe duchownych działających w Polsce kościołów i związków religijnych.
3. W sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia powodującego w odczuciu pacjenta zagrożenie życia, personel medyczny niezwłocznie zawiadamia wskazane osoby lub instytucje oraz duchownego wyznawanej przez Pacjenta religii lub wyznania i umożliwia osobisty kontakt z pacjentem.
4. Pacjent ma prawo żądać, aby personel szpitala umożliwił mu wyrażenie ostatniej woli w obecności trzech wiarygodnych świadków lub w obecności notariusza.

Rozdział VIII Prawa pacjenta nieletniego

§ 135

1. Pacjentowi nieletniemu przysługują takie same prawa, jak pacjentowi dorosłemu, z tym że:
  - 1) wyłącza się prawo pacjenta, który nie ukończył 16 roku życia do wyrażania zgody lub odmowy na świadczenia zdrowotne; prawo to przysługuje uprawnionym osobom bliskim;
  - 2) jeżeli pacjent ukończył 16 lat, wymagana jest także jego zgoda na świadczenia zdrowotne;
  - 3) zgoda na świadczenia zdrowotne pacjenta nieletniego (który ukończył 16 lat), wymaga potwierdzenia przez uprawnione osoby bliskie;
  - 4) odmowa wyrażenia zgody na świadczenia zdrowotne pacjenta nieletniego, wymaga orzeczenia sądu opiekuńczego; nie dotyczy to działania medycznego wobec niebezpieczeństwa utraty życia lub kalectwa.

Rozdział IX Prawo do skargi

§ 136

1. Pacjent, który uważa, że prawa pacjenta zostały naruszone może:
  - 1) zwrócić się do lekarza kierującego oddziałem szpitalnym, a następnie do dyrektora medycznego szpitala;
  - 2) w razie niezadowolającego rozpoznania sprawy, zwrócić się o jej rozpatrzenie do Rzecznika Praw Pacjenta;
  - 3) jeżeli naruszenie prawa dotyczyło fachowej czynności medycznej, zwrócić się do Okręgowej Izby Lekarskiej, bądź do Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych.

DZIAŁ III Obowiązki Pacjenta

§ 137

1. Pacjent zobowiązany jest do:
  - 1) przestrzegania zaleceń lekarskich i pielęgniarskich;
  - 2) przestrzegania przepisów porządkowych obowiązujących w zakładzie leczniczym;
  - 3) przestrzegania higieny osobistej;
  - 4) przestrzegania zasad współżycia społecznego w stosunku do innych pacjentów i personelu medycznego;
  - 5) używania sprzętu i wyposażenia oddanego dla jego potrzeb zgodnie z ich przeznaczeniem.
2. Pacjentowi hospitalizowanemu nie wolno opuszczać terenu Spółki bez uzgodnienia z personelem medycznym.
3. Na terenie zakładów leczniczych Spółki zabrania się:
  - 1) palenia wyrobów tytoniowych, w tym używania papierosów elektronicznych;
  - 2) wnoszenia i spożywania napojów alkoholowych lub używania środków psychoaktywnych.
4. Pacjent jest materialnie odpowiedzialny za mienie szpitalne oddane do używania na czas hospitalizacji lub udzielania świadczeń zdrowotnych. W przypadku powstania szkody w mieniu Spółki na skutek zawinionego działania pacjenta, zobowiązany jest on do jej naprawienia.